

Slovenska zveza na Švedskem

Slovensko GLASILO

Slovenska BLADET

POLETJE/SOMMAR

ISSN-2000-2173

Št./Nr 75

Letnik/Årgång 20

Slovenska riksförbundet i Sverige

Slovensko GLASILO / Slovenska BLADET
Junij 2021, Št./Nr 75, Letnik/Årgång 20

Izdajatelj/Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem / Slovenska riksförbundet i Sverige, PG:72 18 77-9
Finančna podpora: Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu; članarina SZ

Slovensko GLASILO (2002) izhaja 4x letno v 580 izvodih

Naslovnica/omslag in zadnja stran/sista sidan: Zvonko Podvinski (Slovenija in Švedska, Vadstena)

Za vsebino objavljenjih člankov so odgovorni avtorji. Pisma društev, ki niso člani Slovenske zveze, in oglase posameznikov objavljamo le, če je v glasilu dovolj prostora.

VSEBINA – INNEHÅLL

UVODNA BESEDA – INLEDNINGSORD _____	3
PRESEDNIK IMA BESEDO _____	4
INTERVJU S SLOVENSKIM VELEPOSLANIKOM	7
SKD FRANCE PREŠEREN, GÖTEBORG	12
SLOVENSKO DRUŠTVO SIMON GREGORČIČ KÖPING.....	15
ORFEUM – LANDSKRONA	18
SKD SLOVENIJA, OLOFSTRÖM	20
PLANIKA – MALMÖ	22
SLOVENSKO DRUŠTVO STOCKHOLM.....	23
SKM	26
NEKAJ ZA OTROKE – NÅGOT FÖR VÅRA MINSTA _____	30
RECEPTI – RECEPT _____	31
PRISPEVEK BRALCEV – LÄSARNAS BIDRAG _____	33
V SPOMIN – IN MEMORIAM _____	36
PISMA BRALCEV _____	38

Glavni in odgovorni urednici/ huvudredaktörer: **Danni Strazar, Suzana Macuh**

Oblikovalka & slov. lektura / Teknisk redaktör: **Danni Strazar**
Naslovi & lektura šved. besedil / Adresshantering: **Suzana Macuh**

Častna članica uredništva/hedersmedlem: **Augustina Budja Bencek**

Naslov uredništva / Redaktionsadress: **Slovenska riksförbundet i Sverige**
Box 145
731 23 Köping
E-naslov/E-post: slovenskoglasilo@gmail.com

Svoje prispevke pošljite na zgornji naslov do 1. septembra 2021!
Skicka era bidrag till Slovenska BLADET senast den 1 september 2021, adressen ovan!

UVODNA BESEDA – INLEDNINGSSORD

»Den blomstertid nu kommer, med lust och färging stor, nu nalkas ljuvlig sommar, då gräs och gröda gror..« även om det är bra länge sen vi slutade skolan, förknippar vi denna psalm med sommar, ljumma kvällar, sol och bad och lata dagar! Även i år har Den blomstertid säkert sjungits runt om i landets skolor när ännu en skoltermin har avslutats, tänk att ett halvår av 2021 redan har passerat? Stannar du upp ibland, tänker till och reflekterar över livets vägskäl? Ibland är det så lätt att bara stressa fram, skynda sig med allt och kanske ta på er lite för mycket. Dagens tempo är högt, sociala medier styr oss mer än någonsin, vi ska helst vara tillgängliga 24/7. Därför är det så viktigt att få stanna upp en stund, »sova på saken« reflektera, titta på den där snigeln som tar sig fram eller fjärilen som virvlar runt på klarblå himmel. Det där lilla kan betyda allt för någon, någon som vill ta vara på stunden som sätter en guldkant på vardagen.

Jag hoppas att din sommar fylls med lata, soliga sommandagar som aldrig vill ta slut. Stanna upp för en kort stund och njut av nuet.

Švedski psalm govori o obdobju cvetenja, ko se približuje poletje, in čeprav je že dolgo od takrat, ko smo hodili v šolo, ta psalm povezuje s poletjem, toplimi večeri, soncem, kopanjem in brezdelnimi dnevi! Tudi letos so ta psalm gotovo peli po šolah po vsej državi ob koncu šole. Kdo bi si mislil, da je minila že polovica leta 2021? Se kdaj ustavite in razmišljate o življenjskih razpotjih? Včasih človek zlahka samo nervozno hiti z vsako stvarjo in si mogoče preveč nalaga. Današnji tempo življenja je hiter, družbeni mediji vse bolj vodijo naša ravnanja, po možnosti naj bi bili dosegljivi štiriindvajset ur na dan vse dneve v tednu. Zato se je tako pomembno za trenutek ustaviti, »prespati zadeve«, razmisliti, si ogledati tistega počasnega polžka ali metulja, ki se predaja rahlim sapicam na kristalno modrem nebu. Tisto malo lahko pomeni vse za nekoga, ki želi izkoristiti trenutek, ki lahko polepša vsakdan.

Upam, da bo vaše poletje polno brezdelnih, sočnih poletnih dni, ki se ne bodo nikoli končali. Ustavite se za hip in uživajte tu in zdaj.

Suzana

*Uredníci Slovenskega glasila vsem brałcem želiva čudovito poletje!
Glad sommar önskar vi på redaktionen!*

Danní in Suzana

PRESEDIK IMA BESEDO

Maj 2021

Spoštovani rojaki, člani društev in obenem Slovenske zveze! Vse skupaj najlepše pozdravljam v imenu Slovenske zveze. Približujemo se poletju, ki se ga vsi skupaj veselimo, in z upanjem se oziram v naravo, ki nam bo znova ponudila najlepše cvetove in zelene krošnje dreves, in nam bo tako omogočila sprehode in uživanje, ki ga še toliko bolj potrebujemo v teh časih. Vsi živimo v pričakovanju, da se ta kruta korona poslovi od nas in nam bo naklonjeno prosto gibanje, srečavanje drug do drugega in sproščeno druženje, ki smo ga bili vajeni. Že kar kmalu smo začutili toplo pomlad, ki nam vliva precej upanja in pričakovanja po normalnem življenju.

Ob tej priliki vam vsem želim veliko lepih trenutkov in užitkov v poletnih dneh, lepo poletno praznovanje vseh praznikov. Znova nismo bili vsi skupaj zbrani za binško praznik, je pa mene in moje najdražje za ta praznik vseeno zamikal izlet, zato smo se podali proti Vadsteni in obiskali slovensko lipo. Skupaj z gospodom Zvonetom in Danni smo preživeli lep praznični dan, v mislih smo imeli tudi vse rojake in jim zaželeli lep binško čas, seveda z veliko željo, da se vsi srečamo za binško praznik v naslednjem letu.

Pred nami je tudi pomembno praznovanje samostojnosti Slovenije. Po svojih močeh pripravite kakšen dogodek in se spomnite na čas, ko se je Slovenija odločil za samostojno pot države Slovenijo. Nazdravite s kozarčkom vina s svojimi najdražjimi in prijatelji v ta namen, torej na 30-letnico samostojnosti. Slovenija, sprejmi čestitke ob tem lepem dogodku od nas, rojakov na Švedskem.

Še nekaj besed od delovanju Slovenske zveze na Švedskem. Delo v zveze je v polnem razmahu, za nami je tako tudi občni zbor, ki je potekal 10. aprila preko spletne platforme Zoom. Občni zbor je bil uspešno izpeljan, med nami so bili ob tej priložnosti ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Helena Jaklitsch, gospod Edvin Skrt s ambasade Republike Slovenije v Kopenhagenu, sodeloval je tudi gospod Dario Križ, častni konzul RS v Lundu, uredništvo našega časopisa Slovensko glasilo, gospodični Suzana in Danni in seveda predsedniki in predstavniki slovenskih društev na Švedskem. Zaradi bolezni ni bilo med nami rektorja Katoliške misije, gospoda Zvoneta Podvinskega, na OZ SZ pa tudi ni bilo predsednikov društev iz Malmöja, Eskilstune in Halmstada. Na občnem zboru smo pregledali dela za preteklo leto in postavili nove smernice za vnaprejšnje delovanje Slovenske zveze. Vse podrobnosti lahko preberete v dopisu, ki je tudi v tej številki glasila.

Po predstavitvi delovanja društev je bilo ugotovljeno, da trenutno zaradi pandemije društva bolj samevajo, obstajajo pa kljub temu tudi društva, ki imajo še vedno kakšne

aktivnosti in povezovanje med člani. Vsi si seveda želimo in upamo, da se bo še v tem letu vse sprostilo, da bo zopet lažje in bolj učinkovito življenje tudi v društvenih skupnostih.

Na letošnjem občnem zboru zveze je bilo sprejetih kar nekaj novih in pomembnih odločitev, ki bodo v pomoč pri financiranjih raznih dejavnosti in pri vključevanju mlajše generacije v različne aktivnosti v društvih.

Spoštovani vsi rojaki, člani Slovenske zveze, pred nami je tudi čas počitka in letnih dopustov. Vsem želim prijeten dopust, počitek in veliko užitkov. Vsem, ki se boste na pot podali z avtomobili, želim srečno pot. Prav tako srečno vsem, ki se odpravljate na dopuste z drugimi prevoznimi sredstvi.

Vsi, ki nameravate potovati iz Švedske, poskrbite, da boste imeli popolne in pomembne podatke. Bodite skrbni drug za drugega, upoštevajte vsa navodila, kjer koli že boste, in ostanite zdravi. Srečno pot vsem, ki se boste podali na pot, prav tako tudi lepe poletne dni vsem, ki ostanete doma v deželi, kjer živimo.

Naj bo na dopustu prava sprostitev, uživanje in hkrati tudi nabiranje novih moči za naprej!

Praznovanje poletnega časa in slovenskega praznika Dan državnosti, ki je v tem letu jubilejni, obeležimo vsak po svojih močeh. Obenem želim veliko uspeha v prihodnosti in iskrene čestitke ob 31. obletnici samostojnosti in enotnosti. Vse dobro ob tem prazniku.

Ob tej priliki izrečem vse najboljše in lepe čestitke tudi vsem vam, vam spoštovani člani Slovenske zveze, prav tako ob tem lepem jubilejnem prazniku, kajti tudi Slovenska zveza praznuje že trideset let delovanja in ohranjanja slovenske identitete in kulture na Švedskem.

Delovno poročilo Slovenske zveze

Spoštovani navzoči na današnjem občnem zboru Slovenske zveze na Švedskem!

Zbrali smo se na občnem zboru Slovenske zveze, ki tokrat poteka v digitalni obliki. Prav čudovito je, da imamo takšne možnosti, saj vemo, da nam časi ne dopuščajo, da bi se sestajali, kot smo vajeni. Upam, da se koronavirus kmalu poslovi od nas in se nam povrnejo moči, volja in optimizem za nadaljnje delo in ustvarjanje v slovenskih društvih in v

organizaciji zveze. Če malo pomislimo nazaj, so se res na vseh področjih lani zgodile velike spremembe v preteklem letu. Pandemija nas je spravila na kolena, počutimo se nemočni in nekako brez prave volje. Zelo sem zaskrbljen, kako se znova zopet postaviti na noge, mnogo je starejših slovenskih rojakov, ki jim pehajo moči. Težko je reči, kakšno bo življenje po epidemiji. Stvari se pač spreminjajo, vendar sem sam tudi zaskrbljen, kako bo z obstojem Slovenske zveze, osamljenost starejših rojakov je že pustila velike in boleče posledice in bojim se, da bo to velik udarec za društva in obenem za Slovensko zvezo. Slovenska zveza je uspešno sodelovala z vsemi predstavniki slovenskih društev na Švedskem. Prav tako je bilo dobro sodelovanje s slovensko ambasado v Kopenhagnu, Katoliško misijo v Göteborgu in vsemi pomembnimi institucijami v domovini Sloveniji.

Uspešno je deloval tudi celotni upravni odbor Slovenske zveze. V preteklem letu ni bilo nobenih večjih aktivnosti zveze, razen to, da nam je uspelo uspešno izpeljati občni zbor, ki je bil tik pred izbruhom tega virusa. Po občnem zboru sem bil vesel in zadovoljen, da smo ujeli še zadnji vlak. Hvala gospodu Edvinu Skrtu, da nas je podpiral in hkrati tudi nagovarjal, da občni zbor pripravimo v času, ko je bil s svojo delegacijo na Švedskem na uradnem obisku dr. Miro Cerar.

Vse dejavnosti po društvih in v Slovenski zvezi so bile odpovedane zaradi koronavirusa, nekatere dejavnosti so se pa prenesle na leto 2021, med drugim vseslovensko srečanje skupaj s 50-letnico delovanja društva Simon Gregorčič Köping in srečanje vseh generacij, ki je načrtovano v Stockholmu. V zvezi smo morali poskrbeti za vse administrativne dejavnosti, prav tako je bilo treba narediti plan za projekte in jih odposlati za to leto, projekti so namreč že odobreni, tako da se bomo z zaupanjem lotili načrtovanega dela in dejavnosti.

V tem letu imamo kar tri pomembne obletnice, ki jih želimo praznovati.

30. obletnico slovenske državnosti

30. obletnico delovanja Slovenske zveze na Švedskem

50. obletnica društva Simon Gregorčič iz Köpinga

Alojz Macuh, predsednik SZ

(posnetek zaslona - spodaj: ministrica za Slovence po svetu, ga. Helena Jaklitsch)

INTERVJU S SLOVENSKIM VELEPOSŁANIKOM

V tokratni številki smo se odločili predstaviti veleposlanika, g. Edvina Skrta.

1. Nam lahko poveste kaj več, kdaj ste nastopili svojo funkcijo veleposlanika Republike Slovenije za skandinavske države in kaj konkretno to v resnici pomeni, da skrbite za veleposlaniške posle na Švedskem, Norveškem, Danskem, Finskem in na Islandiji?

Naloge veleposlanika Slovenije v Kopenhagnu sem prevzel avgusta 2018 in v teh treh letih sem dobro spoznal raznolikost in posebnosti vseh petih držav Nordijske regije, za katere sem pristojen. Z ekipo na veleposlaništvu skrbimo za povezovanje Slovenije z vsemi nordijskimi državami na številnih področjih, od dialoga na politični ravni, gospodarstva, turizma, znanosti, izobraževanja in kulture do zaščite in varovanja interesov slovenskih državljanov ter podpore slovenski skupnosti.

Osebno bi si z vsemi nordijskimi državami želel videti okrepljeno sodelovanje zlasti pri novih zelenih tehnologijah, trajnostnih rešitvah, umetni inteligenci, digitalizaciji in oblikovanju. Na vseh teh področjih smo z mojo ekipo na veleposlaništvu izvedli nekaj pomembnih in uspešnih projektov ter povezali ljudi iz Slovenije z ljudmi iz Skandinavije.

Ko pa gre za Slovence, ki jih je življenjska pot iz kakršnegakoli razloga zanesla na sever Evrope ali drugam po svetu, si zlasti želim, da Slovenijo predstavljajo v najboljši možni luči in po možnosti pomagajo vzpostaviti kakšno novo sodelovanje bodisi na področju gospodarstva, znanosti ali kulture. Slovenci, ki živijo po svetu, so včasih najboljši slovenski ambasadorji. Vedno sem posebej vesel, ko vidim, kako se je slovenski jezik ponekod ohranil skozi več generacij. Jezik je za Slovence zelo pomemben del identitete.

Kako pomembna je vloga diplomatskih predstavništev in konzulatov v tujini, se je v zadnjem letu in pol sicer pokazalo predvsem ob izbruhu epidemije Covid-19, ko smo slovenski diplomati po svetu najprej pomagali številnim Slovenkam in Slovencem, ki so ostali na raznih koncih sveta, da so se varno vrnili v domovino. Pozneje smo poiskali rešitve, da so tisti, ki dolgo niso mogli v domovino, nekatere upravne zadeve uredili z našo pomočjo.

2. Živate in delate na Danskem, saj je sedež veleposlaništva RS na Danskem. Od bralcev in ob srečanjih s Slovenci v živo včasih dobimo vprašanja, kako konkretno lahko veleposlaništvo pomaga Slovencem na Švedskem. Kako vi vidite vlogo veleposlaništva?

Vloga veleposlaništva, pristojnega za Švedsko, je enaka ne glede na to, ali je sedež na Danskem ali na Švedskem. Seveda bi določene naloge, ki so izrazito vezane na glavno mesto, na primer stike z vlado in določenimi gospodarskimi subjekti, nekaterimi raziskovalnimi institucijami in podobno, lahko izvedli lažje, če bi bili v Stockholmu. Trudimo se, da z vsemi petimi nordijskimi državami komuniciramo kar se da redno in pogosto. Srečanja in dogodke, na katerih predstavljamo slovenske rešitve, pa tudi kulturo in tradicijo, organiziramo tudi v vseh štirih državah, v katerih nimamo sedeža. V zadnjem pandemijskem letu je bilo

srečanj, ki predstavljajo slovensko kulturno ustvarjanje, seveda izjemno malo, sodelovanja na področju gospodarstva pa se je dejansko okrepilo.

Veleposlaništvo v Kopenhagenu je torej tudi veleposlaništvo Slovenije na Švedskem in lahko opravi izrazito večino tistega, kar bi opravilo, če bi imelo sedež v Stockholmu. Z enim veleposlaništvom za vseh pet nordijskih držav seveda ne moremo biti tako ambiciozni kot tiste države, ki imajo veleposlaništva vse od Kopenhagna, Osla, Stockholma do Helsinkov, a smo kljub temu na določenih področjih zelo vidni, ne glede na omejene človeške in finančne vire.

3. Vemo, da veleposlaništvo lahko pomaga pri izdaji potnega lista in podobno. Lahko našim bralcem zaupate, pri čem vsem jim lahko pomagate in kakšni so postopki? Morda tudi to, česa na veleposlaništvu žal ne morete izvajati, čeprav bi si želeli?

Veleposlaništvo slovenskim državljanom na Švedskem ponuja konzularne storitve v polnem obsegu. Odkar smo soočeni s pandemijo Covida-19, smo svoje konzularno delo prilagodili in ga še dodatno digitalizirali, tako da slovenskim državljanom velikokrat ni treba fizično obiskati veleposlaništva v Kopenhagenu. Pri tem obstajajo določene omejitve, pri katerih bi rad omenil tiste, ki so vezane na nujno fizično prisotnost. Ena izmed takih storitev je izdaja potnega lista, ker postopek zahteva zajem prstnega odtisa. Podobno je z osebno izkaznico. Da bi konzularne storitve pripeljali še bližje strankam, razmišljamo tudi o organizaciji konzularnih dneвов, kjer bi slovenski državljani lahko predali vloge za dokumente in se posvetovali o različnih zadevah s konzularnim uslužbencem. Doslej na Švedskem nismo zaznali veliko interesa za konzularne dneve, ko bi na primer konzul prišel na določen datum v Stockholm ali v drugo večje švedsko mesto, a če bi se taka potreba pokazala, bomo to organizirali ali celo uvedli redne konzularne dneve.

4. Velikokrat se omenja tudi dejstvo, da veleposlaništvo ni fizično prisotno v švedskem prostoru, kot vemo, je dolga leta bil sedež veleposlaništva tudi v Stockholmu. Morda lahko bralcem pojasnite, zakaj je prišlo do ukinitve?

Slovenija je svoje prvo veleposlaništvo v Skandinaviji odprla v Stockholmu, kjer je delovalo do leta 2012. Takrat se ga je slovenska vlada odločila zapreti zlasti zaradi varčevalnih ukrepov po težki gospodarski in finančni krizi, ki je Slovenijo zelo prizadela. Še pred tem je svoje veleposlaništvo v Sloveniji kot prva nordijska država zaprla prav Švedska, zaradi česar je bila težka odločitev o zaprtju najprej sprejeta za Stockholm.

Možnost ponovnega odprtja slovenskega veleposlaništva v Stockholmu gotovo obstaja in verjamem, da bosta tako Švedska kot Slovenija s svojimi diplomatskimi predstavništvi nekoč ponovno prisotni v obeh glavnih mestih.

5. Ko smo že omenili, da ni veleposlaništva v Stockholmu – ali se vam Kopenhagen, ki je vseeno dokaj blizu Švedske, zdi nekako dobra točka tudi za Slovence na Švedskem?

Z vidika našega konzularnega dela in upravnih zadev, ki jih opravimo za slovenske državljane na Švedskem, opažamo, da večina prihaja z juga Švedske, ki je geografsko pogosto

bližje Kopenhagnu kot Stockholmu. Zlasti za Slovence iz regije Skåne je Kopenhagen verjetno veliko bolj priročen, ker morajo za pot do njega prečkati le Øresund. Tudi pri drugih državah, ki imajo svoja veleposlaništva v Stockholmu, vidimo, da njihovi državljani z juga Švedske konzularne zadeve urejajo v Kopenhagnu in ne v Stockholmu. Ob tem se seveda zavedamo simbolnega pomena prisotnosti rezidenčnega veleposlaništva za vse Slovence v Stockholmu, ker bi ga morda imeli bolj za svojega. Čeprav bi ponovno rad poudaril, da je veleposlaništvo Slovenije v Kopenhagnu enako slovensko za Slovence na Švedskem, kot je za Slovence na Danskem, Finskem, Norveškem ali Islandiji.

6. Kako konkretno tistim, ki potrebujejo konzularne usluge, lahko pomagata na vašem veleposlaništvu, kako je najboljše stopiti v stik z vami, pri katerih dokumentih in podobno lahko pravzaprav sploh priskočite na pomoč?

Slovenska veleposlaništva lahko ponudijo večino upravnih storitev in posebej v času pandemije smo veliko zahtevkov urejali na daljavo, brez potrebe po fizični prisotnosti. Slovenske državljane spodbujamo, da si uredijo t. i. kvalificirano digitalno potrdilo, s katerim lahko večino upravnih zadev urejajo digitalno, preko spleta. Za tako potrdilo lahko zaprosijo preko nas. Na veleposlaništvo se slovenski državljani obračajo z različnimi vprašanji, od konzularnih prošenj in informacij za izobraževanje do možnosti odprtja podjetja v Sloveniji in nasvetov za potovanja, in vsakomur poskušamo pomagati po najboljših močeh.

7. Kako sami ocenjujete sodelovanje s slovensko skupnostjo na Švedskem, tudi v tem obdobju od lani, ko se je svet nekoliko ustavil? Kaj vas navdušuje pri Slovencih na Švedskem in kje morda vidite možnost za dodatne povezave?

Sodelovanje s Slovensko zvezo ocenjujem kot zelo dobro. V veleposlaništvu spremljamo delo in angažma slovenskih društev in veseli nas, da večina društev dela z velikim navdušenjem in predanostjo. V času pandemije se je svet ustavil, tudi za Slovence na Švedskem, a vendar menim, da so se odlično prilagodili, se digitalizirali in ohranili povezovanje Slovencev v društvih kljub redkejšim fizičnim srečanjem. Virtualno ste izpeljali občni zbor, kar je omogočilo tudi udeležbo ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helene Jaklitsch, ki je prenesla odločno podporo slovenske vlade, da nadaljujete s svojimi prizadevanji za ohranjanje slovenske kulture in jezika na Švedskem.

Veselilo bi me, če bi bilo v slovenskih društvih na Švedskem aktivnih še več mladih in bi bilo še večje zanimanje med mladimi za slovenski jezik. Navdušen sem zlasti nad tem, da v društvih ohranjate stik s Slovenijo in njeno tradicijo skozi kmalu že četrto generacijo. Na tem mestu bi rad izrekel pohvalo in priznanje predsedniku Slovenske zveze, gospodu Alojzu Macuhu, obema podpredsednikoma zveze Rudiju Belcu in Danni Stražar, kot tudi vsem predsednikom društev za odločno podporo izobraževanju in vključevanju mladih ter spodbujanju uporabe in učenja slovenščine.

8. Slovenija bo s 1. julijem prevzela predsedovanje EU. Ali to za vas kot veleposlanika pomeni napornejše obdobje, ko se bo več dogajalo na vseh področjih? Nam morda lahko navedete kaj konkretnega, kar se bo dogajalo tudi v skandinaviji v šestih mesecih predsedovanja?

Slovenija bo v drugi polovici leta 2021 drugič predsedovala Evropski uniji. Za državo z majhno administracijo je to zelo zahtevna naloga, tako kot tudi za naše veleposlaništvo, ki pokriva toliko držav. V Skandinaviji se bomo osredotočili zlasti na tri države Evropske unije, to so Švedska, Finska in Danska, na Norveškem in Islandiji pa skladno z običajno prakso vodenje prepustili Skupni evropski službi za zunanje zadeve (EEAS). Naloge veleposlaništva predsedujoče države so zlasti organizacija srečanj med ministri in drugimi najvišjimi predstavniki držav in veleposlaniki držav Evropske unije. Že v začetku julija se bomo tako na Švedskem na moje povabilo srečali z zunanjo ministrico Ann Linde. Še pred tem v Stockholmu pripravljamo koncert glasbene skupine, sestavljene iz glasbenikov iz Slovenije, Nemčije in Portugalske, kar simbolizira evropsko sodelovanje in povezovanje. Te tri države sestavljajo t.i. Trio predsedstvo Evropske unije – to so tri zaporedna predsedstva Evropski uniji v letih 2020 in 2021. Poleg slovenske, nemške in portugalske bodo igrali tudi švedsko glasbo.

Sicer pa bomo v času predsedovanja vsebinsko pozornost posvetili zlasti temu, kako Evropsko unijo bolje pripraviti na krize, kot je bila pandemija Covida-19. Izboljšanje naše odpornosti je zelo pomembno za evropsko prihodnost, v kateri nas sicer čakajo tudi drugi izzivi, kot so digitalizacija, zeleni prehod in utrditev vloge Evropske unije v globalnem svetu. V času slovenskega predsedovanja bo po vsej Evropi potekala tudi Konferenca o prihodnosti Evrope, pri kateri so vse državljanke in državljani vabljeni, da aktivno sodelujejo. Izkoriščam priložnost, da tudi vse Slovence na Švedskem povabim, da izrazijo svoje mnenje o tem, kakšno Evropo si želijo. To lahko storijo na več načinov, eden je uporaba posebne digitalne platforme, ki je dosegljiva na <http://futureu.europa.eu>

9. Za konec pa še nekaj o vas, g. Edvin. Nam zaupate, iz katerega konca Slovenije sicer prihajate in kateri je vam osebno najljubši kotiček v Sloveniji?

Prihajam iz Soške doline, iz majhne vasi Levpa nad Kanalom ob Soči. Tja se najraje vračam vsakič, ko sem doma. Sicer že več kot 30 let živim v Ljubljani, a ko nekdo omeni dom, še vedno najprej pomislim na Primorsko. Slovenija je prelepa dežela in lepih kotičkov ne manjka. Morda jih je preveč, da bi lahko izbral najljubšega. Domači kraj je Slovincem vedno posebej pri srcu.

Gospod Edvin, iskrena hvala, da ste si vzeli čas za intervju za naše Slovensko glasilo!

V primeru, da bi želeli slovenskemu veleposlaništvu pisati v zvezi s konzularnimi ali upravnimi zadevami, jim lahko pišete na consular-cph.mzz@gov.si

V kolikor bi želeli veleposlaništvu postaviti splošno vprašanje ali komentar, lahko pišete na: sloembassy.copenhagen@gov.si

Če se želite obrniti neposredno na veleposlaniku, mu lahko pišete na: edvin.skrtr@gov.si

Spletna povezava: <http://www.kopenhagen.veleposlanistvo.si>

SLOVENSKI DOM GÖTEBORG

Novice iz Göteborga

Naši slavljenici:

Avgust: Zenon Perovič, 75 let

September: Ivan Horvat, 80 let

Toni Sajovic, 70 let

Oktober: Vinko Tomažič, 80 let

*Upam, da so vam zjutraj rano pod oknom ptički zapeli
in to pesmico svečano za rojstni dan zažvrgoleli.*

*Upam, da pod oknom vašim so se spet rožice razcvetele
in vam z nežnim vonjem vse najboljše zaželele.*

Upam, da vas bo naša čestitka še dolga leta grela. Naj vaša usoda bo pesem sreče neizpeta.
Vse najboljše in na zdravje.

Marija Kolar

Za Slovenski dom

SKD FRANCE PREŠEREN, GÖTEBORG

Že nekaj let ne pomnimo, da bi naš Göteborg pokrila bela snežna odeja. S tem nam je prinesla spomine na mlade dni, na smučanje, sankanje, kepanje, drsanje in kotaljenje sneženega moža z dolgim korenčkovim nosom, s staro brezovo metlo in klobukom. To so bile prave zime, saj smo iz leta v leto uživali med hojo po zamrznjenem snegu preko njiv v šolo. Mi smo stanovali v Mariboru ob Dravi in užitek, ko smo ubirali bližnjico, je bil nepozaben in je ostal v spominu na otroška leta.

Če pogledamo sedaj na snežno odejo, ki ne pokriva samo Göteborga, temveč tudi bolj ali manj vso Švedsko, se tudi naša srca razveselijo te svetlobe, ki nam jo daje snežna odeja v žalostnem času pandemije, ki nas še vedno spremlja in nas, kot je videti, še ne namerava zapustiti. Pod to snežno odejo so se zvončki in trobentice že pripravljale na oznanitev pomladi, kajti še preden je zapadel sneg, se je na mojem vrtu že prebujala pomlad.

Naše družine letos ni prizadela samo ena žalost, izguba brata, temveč mi je nepoznana bolezen tudi sina Petra odnesla v angelsko varstvo brez slovesa.

Mislil, da tudi sam ni vedel, da je bil tako bolan, ker je rekel, da ga vsako jesen muči gripa. Po dveh tednih sva se dogovorila, da takoj naslednji dan obiščeva zdravnika. Poslovila sva se z besedami: »Mami, ljubim te bolj kot vse na svetu, pokličem te jutri in lahko noč.«

To so bile zadnje besede, ki jih še vedno slišim, a ne morem razumeti, da je to res. Gledam v vrtna vrata, slišim, da se odpirajo, a Petra ne vidim, da bi prišel skozi. Zahrbna srčna kap ga je odtujila od nas.

Bili smo tesno povezana družina, sedaj pa je nastala nenadomestljiva praznina, ker nikoli ne bo več, kar je bilo. Pokopati svojega otroka je najtežji trenutek na tem svetu, čeprav bo z menoj v srcu, za vedno nenadomestljiv, nepozaben. Pomlad že prišla bo, a tebe smo položili v temno zemljo. Peter, počivaj v miru v nebeškem rajju.

Še enkrat vsi dobro premislite, oprostite si in spoštujte drug drugega, saj je čas, ko smo tu, zelo kratek in korona nam preti na vsakem koraku. Pokličite po telefonu prijatelje in znance, posvetite jim nekaj lepih spominov in trenutkov, ker je to varna poteza, da se izognete virusu, in upoštevajte priporočila, o katerih dnevno slišimo pri vseh poročilih.

* * *

Tudi v letu 2021 imamo nekaj slavlencev, na katere ne smemo pozabiti!

*Kolo sreče se vrti,
vam, slavlencem, pa podeli
še mnogo srečnih in zdravih dni.*

Breda Arsenic-Jus, 80 let
Danica Slak, 75 let
Stanislav Andlovič, 65 let

Nevenka Peters, 65 let
Sabina Vuk, 55 let
Sigrid Lomšek, 55 let
Dennis Vuk, 25 let

Ob pisanja prispevka so se bližali veliki praznični dnevi, Velika noč, ob katerih si je marsikdo želel srečanj, drugi pa so se bali samote, ki jih spremlja v teh časih pandemije.

Naš odbor SKD France Prešeren upa, da ste vsi preživel Blagoslovljene velikonočne praznike in dobili veliko pirhrov. Ostanite še naprej zdravi in spoštujte najbližje, to Vam želi Erika.

Opomba uredništva:

Vi på redaktionen vill i samband med denna artikel be Erika och hennes familj om ursäkt för att detta inte publicerades i vårnumret redan. Bidraget hade hamnat i vår skräppost vilket vi tyvärr uppmärksammade för sent, när bladet redan var ivägskickat till tryckeriet. Vi ber om ursäkt för detta och lovar att vi har bättre uppsyn över vår skräppost hädan efter.

Uredništvo Slovenskega glasila se ob tem članku iskreno opravičuje Eriki in njeni družini, ker članek ni bil objavljen že v pomladni številki glasila. Prispevek se je znašel med vsiljeno pošto in sva ga tam žal prepozno odkrili, ko je bilo glasilo že oddano v tisk. Še enkrat se zato opravičujeva in obljubljava, da bova v prihodnosti bolj pozorni tudi na vsiljeno pošto, ki jo Gmail napačno uvrsti.

MAJ 2021

Po dolgih letih društvenega plusgiro (Plus žiro račun) smo le-tega spremenili v bankgiro (bančni žiro račun) 5674 - 0475.

Sprememba je bila potrebna zaradi slabih uslug in neupravičenih sprememb banke.

Tudi to leto smo dočakali pomlad, ki nam je popestrila dolgočasno samoto brez druženja s prijatelji, znanci, otroci in vnučki, obenem pa je manjkalo vseh drugih aktivnosti.

Na vrtu so jabolane, hruške, češnje in slive razgrnile odejo čudovitih cvetov in privabile čebele, čmrlje ter druge manjše oprashaľce na kosilo. Pozabiti ne smemo niti trobentic, tulipanov, narcis in drugega, saj je res pravo veselje pogledati v naravo.

Zaradi korone tudi to leto ni bilo mogoče izvesti občnega zbora, tako da je stara posadka ostala še naprej v odboru, kar pomeni naslednje:

Ladislav Lomšek, predsednik
Rune Jacobson, blagajnik
Erika Jacobson, tajnica
Nevenka Peters
Roland Johansson

Nadzorni odbor:

Anton Bavdaš
Nevenka Ušaj

Odbor se je odločil, da priredi piknik v naravi, in sicer 12. junija 2021 v Skatâsu. Tako kot ponavadi se bomo družili z evropsko znanim majstrom na žaru, Matjažem Zormanom, in nepogrešljivim Ladislav Lomškom v kuhinji in pri peki kruha. Dobrodošli, vabilo sledi!

Naslednji piknik načrtujemo konec avgusta, začetek septembra, če ga bo seveda mogoče izvesti. Vsem, ki ste tako pogumni, da se podate na dopust, ne glede kam, želimo srečno vožnjo, zdrav in prijeten počitek. Pozabiti pa ne smete, kje hodite, saj vam je korona vedno za petami. Upoštevajte pravila in vrnite se zdravi ter spočiti.

Erika Jacobson za odbor SKD France Prešeren

SLOVENSKO DRUŠTVO SIMON GREGORČIČ KÖPING

Mesec maj ima svoj čar. Vsa leta smo se z velikim veseljem pripravljali na ta pomemben praznik, namreč Binkošti, in vsako leto smo se dobivali in skupaj preživel ta lepi binkoštni praznik. Vsa ta lepa doživetja v Vadsteni so nepozabna, bilo je res veselo in sproščeno, skratka vedno je bil lep dan. V preteklem letu nam to srečanje zaradi koronavirusa ni bilo dano, kar smo pogrešali, in prav tako je bilo treba preživeti ta praznik tudi letos kar doma. Je pa bilo zame in moje najdražje malo drugače v tem letu, odpravili smo se namreč na izlet in se podali na pot v Vadsteno. Tam smo imeli lepo priložnost za srečanje z gospodom Zvonetom in Danni, skupaj smo doživeli lep binkoštni praznik pri slovenski lipi, kjer smo se med drugim spomnili na 30-letnico slovenske državnosti, za priznanje katere smo se rojaki zbirali in protestirali v vseh večjih mestih južno od Göteborga in Stockholma.

Tudi letošnje leto nam ni prineslo nobenih lepih trenutkov v teh lepih spomladanskih dneh, člani društva smo se namreč druga leta vedno z veseljem pripravljali in se veselili tega romanja. Romanje slovenskih rojakov je nekaj zelo pomembnega za nas, člane društva Simon Gregorčič iz Köpinga, ker smo res bili ponosni romarji za ta praznik. Obdobje, v katerem smo, je težavno, in vsi že res nestrpnost čakamo in si želimo, da se ta epidemija poslovi od nas in da se počasi vrnemo k tistim lepih in veselim življenjskim trenutkom.

Spoštovani, to obdobje bo vsem ostalo v spominu, seveda pa nas skrbi tudi za prihodnost in se sprašujemo, kdaj se bo epidemija končala in kdaj se bodo vrnil časi, ki smo jih bili vajeni.

Kot predsednik slovenskega društva Simon Gregorčič želim prav vsakemu članu veliko zdravja in potrpljenja. Že se kaže svetlejša prihodnost, vedno bolj se sliči, da se stanje izboljšuje iz dneva v dan. Bodimo strpni in potrpežljivi. Verjamem, da se nam bo odkrila tista daljna svetloba in bomo zopet lahko zaživel in se gibali brez omejitev po tirih vsakdanjega življenja.

Alojz Macuh, predsednik društva Simon Gregorčič

Obvestilo vsem članom

Spoštovani člani in vsi, ki berete članke naše Slovensko glasilo, dragi rojaki in prijatelji društva Simon Gregorčič iz Köpinga, z velikim upanjem, da koronavirus oslabi in da se stvari obrnejo v pozitivno smer, načrtujemo izvedbo pomembne 50. obletnice društva Simon Gregorčič iz Köpinga, skupaj z vseslovenskim srečanjem in 30. obletnice slovenske državnosti ter 30. obletnico delovanja Slovenske zveze na Švedskem.

Že sedaj vas vabimo, da za 2. oktober načrtujete udeležbo na tem jubilejnem srečanju.

Information till medlemmar

Vi jobbar redan nu med vårt kommande jubileum, den 2 oktober 2021 kommer vi att fira slovenska föreningens 50 års jubileum. Det vore roligt om så många som möjligt har kan delta. Jag önskar er allt gott under tiden som är framför oss, jag hoppas att vi alla kommer att hålla oss friska från Corona, börja njuta av livet igen och börja träffas på många trevliga stunder tillsammans!

Čestitke članom društva Simon Gregorčič, Köping

Voščila za rojstni dan vsem, ki ste praznovali osebni praznik

*So dnevi, so leta in so pomladi,
ko se imamo preprosto radi;
so trenutki, ko je treba na novo začeti
in so ljudje, ki jih je treba preprosto objeti. (Tone Pavček)*

*Vse najboljše za tvoj rojstni dan, naj uresniči se ti veliko sanj.
Da bi te spremljali zdravje, sreča in veselje, takšne so moje želje.*

*Grattis till er alla i föreningen som fyller år ,
och grattis till alla som har fyllt,
Jag önskar er allt väl på födelsedagen,
Ordförande i slovenska föreningen Köping.*

Spoštovani Darko!

Naj tvoj petdeseti rojstni dan bo vesel in razigran.

Naj sreča, radost in veselje spremljajo te vse življenje.

Naj Abraham ti podari veliko zdravja in malo skrbi.

Ko le človek vedel bi, kako čas hiti, jih 50 mine, pa se ti sploh ne zdi.

Živeti je treba pošteno naprej, nazaj na življenje nikoli ne glej.

Vse najboljše ti želimo člani in prijatelji iz društva

”Simon Gregorčič, Köping”

Grattis på födelsedagen! Din närvaro på jorden gör världen till en bättre plats! Många och varma lyckönskningar till dig och stort grattis på din bemärkelsedag önskar vi i slovenska föreningen.

Alojz Macuh, predsednik društva Simon Gregorčič

ORFEUM – LANDSKRONA

SPD ORFEUM

V Orfeumu poteka slovenščina na dveh koncih, v Stockholmu (manjša skupina) in v Malmöju, kjer jo izvajamo v sodelovanju s slovenskim društvom Planika. Za zdaj se poučevanje še vedno izvaja na digitalni platformi Zoom, smo pa v Stockholmu imeli skromen piknik z nekaterimi otroki, ki so obiskovali slovenščino to pomlad (mlajša skupina), in sicer v soboto, 29. maja. Ker je končno posijalo sonce, smo se prav prijetno naklepetali po slovensko (otroci pa naigrali v parku), popili kavo in prigriznili domače pecivo, ki ga je spekla Danni.

Trenutno Danni v sodelovanju z mezzosopranistko Klementino Savnik, sicer članico slovenskega društva Stockholm, vadi slovenske ljudske pesmi, ki jih bosta posneli in objavili tik pred slovenskim državnim praznikom kot krajši filmček na YouTubeu (podobno, kot sta to naredili s projektom božičnih skladb – če ste ga spregledali, najdete povezavo tudi na spletni strani Slovenske zveze, kjer lahko pod zavihkom Kultura najdete kar nekaj zanimivih kulturnih projektov članov Slovenske zveze).

Danni bo (če bo vse po sreči) nastopila tudi na prireditvi Dobrodošli doma, ki bo letos 3. julija v Ribnici (lani je odpadlo, letos upajo, da jo bodo lahko izvedli). Trenutno je še v dogovoru, da bi nastopila tudi v duetu s slovenskim klasičnim kitaristom, saj veliko sodeluje s slovenskimi glasbenimi šolami, nekaj pa bo zagotovo odpela tudi sama ob spremljavi kitare. A kakor koli že bo, je društvo Orfeum veselo, da bo lahko sodelovalo na prireditvi.

Dodala bi samo to, da so sestre Budja že nastopile v Ribnici, in sicer leta 1998, program je takrat vodil glasbenik Jože Galič. Obenem je bil to uvod v glasbeno kariero sester Budja v Sloveniji in na Švedskem, kjer so v okviru društva Orfeum posneli videospote Glasbeni mostovi ter kar sedem glasbenih zgoščenk z nekaj več kot stotimi pesmimi.

Srečanje sester Budja s tedanjim županom Ribnice Jožetom Tankom in z nekaterimi drugimi funkcionarji občine Ribnica. Srečanje je bilo v Landskroni, 2002.

Nekaj let na začetku tega tisočletja smo v društvu Orfeum celo navezovali pobratenje med občinama Ribnica in Landskrona. Po zamenjavi vladne garniture na Švedskem je tudi to naše pobratene zaprlo knjigo in prenehalo. Zanimivo in prekrasno sodelovanje se je nakazovalo, tako da smo veseli ponovnega nastopa zdajšnje predsednice društva Orfeum v Ribnici letos!

Ker je obenem tudi 30-letnica slovenske osamosvojitve, prilagam fotografijo, objavljeno v švedskem časopisu Arbetet, kjer so opisali, da je Auguština Budja, tedanja predsednica društva Orfeum, bila prisotna v Sloveniji vse dni med vojno, ko je JLA napadla Slovenijo.

Domovini Sloveniji v imenu društva Orfeum na Švedskem iskreno čestitamo ob 30. letnici slovenske državnosti. Vedno ostaja v naših srcih in ponosni smo, da smo Slovenci!

Vi sänder varma gratulationer till vårt hemland Slovenien som firar 30 år av självständighet. Vi slovener i Sverige bär alltid med oss hemlandet Slovenien i våra hjärtan och vi är stolta över att vara slovener!

SKD SLOVENIJA, OLOFSTRÖM

Ker je še vedno veliko omejitev glede srečevanj v živo (korona), ne moremo napisati ničesar novega o delovanju društva.

Upamo pa, da bo kmalu bolje, in če bo šlo vse po sreči, bomo druženja začeli s piknikom v avgustu.

Do takrat pa držimo pesti, da bo večina od nas že cepljena, da bomo lažje zaživel in bodo dnevi bolj normalni.

Vsem skupaj želimo lepo, sončno poletje, predvsem pa zdravo in da se kmalu srečamo!

*Nekaj utrinkov s prejšnjih dogodkov društva.

PLANIKA – MALMÖ

SKD Planika Malmö – maj 2021

Planika še vedno obstaja, vendar miruje. Tako bo še nekaj časa v prihodnje, kako dolgo, žal ne ve nihče. Edino, kar še vedno deluje, je pouk slovenskega jezika za otroke, in to na daljavo s pomočjo interneta. O tem smo že pisali, gotovo se spomnite, da je njihova učiteljica neutrudna Danni Stražar, iz Stockholma. Dobro je tudi to, da je upravni odbor delno uspel v pogajanjih za znižanje najemnine društvenega lokala. Delno zato, ker najemodajalec ni priznal nobenega znižanje za nazaj, ampak samo od 1. julija in do konca leta 2021. Kako bo v letu 2022, še ne vemo. Toliko o Planiki, sedaj pa še drugo, pretežno žalostno poglavje, kateremu bi se najraje izognil, vendar mora priti v Slovensko glasilo.

Velika večina Slovencev se je priselila na Švedsko v obdobju med leti 1963 in 1967. Takratni mladinci so danes ljudje v poznih zrelih letih, bolni, mnogi tudi onemogli, mnogo jih tudi premine. Samo na področju, ki ga pokriva Planika, se pravi Malmö, Oxie, Trelleborg in nekaj okoliških vasi, je v zadnjih treh letih umrlo osem naših članov. Poročali smo o šestih, danes še o zadnjih dveh.

Letos marca je manj kot leto dni za možem Johannom, v 84. letu, umrla Paula Bratuschek, članica Planike vse od obstoja društva. Sorodnikom in prijateljem izrekamo iskreno sožalje.

30. aprila pa je nenadoma, po nekaj tednih bolezni, star 78 let preminil Josef Sternad. Nenadoma zato, ker je le mesec poprej začutil, da z njim ni vse tako, kot bi moralo biti. Zdravniki so lahko samo ugotovili, da je neozdravljivo bolan, in mu lajšali bolečine. Tudi Josef je bil član društva od začetka. Dolga leta je delal na Norveškem in prihajal v Planiko vsak drugi teden. Leta 2015 se je upokojil in bil izvoljen v upravni odbor, kjer ga bodo zagotovo pogrešali. Bil je tudi glasbenik in zadnja leta član Pevskega zbora Planika. Ko je zbor začel pešati, je pod okriljem društva ustanovil Trio JAT, ki nas je zabaval na vseh prireditvah. Vsak teden se je vozil na vaje v Helsingborg, kjer stanujeta druga dva člana sestava. On sam je vsak dan vadil v Planiki, kjer sta skupaj z Vilijem Šobo vzdrževala red, nakupoval je vse potrebno ter vsak petek prodajal in stregel Planikinim gostom. Soprogi in sinovi družini izrekamo iskreno sožalje!

Jože Ficko

SLOVENSKO DRUŠTVO STOCKHOLM

Slovensko društvo Stockholm je v soboto, 29. maja, organiziralo izlet za člane v naravni rezervat Långaedet.

To je hribovit svet s strmimi pečinami ob čudoviti tektonski riftni dolini z jezeri. Po ledeni dobi je imela reka Dalälven, ki je izvirala izpod ogromne celinske ledene plošče, iztok skozi dolino. Reka je s seboj prinesla velike količine materiala in ga pustila v dolini, ki je bila prej globlja. Danes je izliv Dalälven v Baltičsko morje več kot 200 km severno. Svet se je res spremenil v 10.000 letih!

Narava v gorah Långaedet je zelo revna. Tanka zemlja pomeni, da drevesa ne morejo hitro rasti in postati velika. Videli smo borovce, ki so stari 300 do 500 let, vendar so še vedno majhni. V dolini je veliko bujnejša vegetacija.

V bronasti dobi so bila jezera pomembna plovna pot in na tem območju je obstajala bogata bronastodobna kultura. O tem priča v gozdu nešteto nagrobnih gomil in ostankov utrd, starih od 3.000 do 3.500 let.

Ob jezeru Marviken v dolini Långaedet smo spekli zelenjavo, sir, krompir, hrenovke in govedino na žaru.

Razen slepca in belouške nismo srečali večjih zveri, a smo videli vsepovsod sledove divjega prašiča.

Dan smo končali s pijačo in sladoledom v gostilni ob nekdanjem rudniku Skottvång. Bil je prav prijeten zaključek lepega sončnega dne!

Andreas Prevodnik

Društvo ob tej priliki vošči vsem bralcem prijetno poletje in upamo, da se srečamo na pikniku v parku Drottningholm 19. junija. Za konec poletja pa načrtujemo srečanje vseh generacij v soboto, 28. avgusta.

* * *

Svenska föreningen i Stockholm har lördagen den 29 maj arrangerat utflykt med vandring genom naturreservatet Långaedet.

Det är ett bergigt landskap med dramatiska stupar intill en vacker tektonisk sprickdal med vattendrag. Efter istiden hade Dalälven sin utlopp till Östersjön genom denna dal, idag ligger det mer än 20 mil längre norrut. Världen har verkligen förändrats på 10 000 år!

Ett ed är en landtunga eller landpassage mellan farbara vatten, därav namnet Långaedet.

Naturen i reservatet är sparsam. Tunna lager med jord innebär att träd inte kan växa fort och bli stora. Vi har sett tallar som är 300 till 500 år gamla men fortfarande små. Nere i dalen är det tvärtom, stora träd och mycket växtligheter.

Under bronsåldern har dessa sjöar varit en viktig farled och många bosatte sig längs området. Idag kan man se otaliga rösen och andra fornlämningar, 3000 till 3500 år gamla.

Nere vid sjön Marviken i Långaedets dal grillade vi grönsaker, potatis, ost, korv och biff.

Utom kopparorm och snok såg vi inte några andra djur, dock många spår efter vildsvin.

Vi avslutade dagen med glass och dryck i krogen vid Skottvångs gruva. En fin avslutning på en solig dag.

Blev även du sugen på en sådan utflykt kan du hitta mer om naturreservatet och hur man hittar dit på Länsstyrelsen i Södemanlands läns webbsida.

Andreas Prevodnik

Föreningen vill önska alla läsare en glad sommar, hoppas att vi ses på picknicken vid Drottningholm den 19 juni. Och glöm inte flergenerationsträffen den 28 augusti.

Korona izkustvo in preizkušnja švedskega vagabunda za Gospoda

Vsaj dva tedna pred Veliko nočjo se je vse začelo kuhati. Brez posebnih glavobolov, brez neke posebne temperature, le želodec je začel nagajati. Tako je vse šlo bolj v tekoče zadeve, sokovi, čaj in bolj tekoča hrana. Nekaj časa to, potem pa je telo vse bolj slabelo. Ampak duh me je držal pokonci. Tako sem brez posebnih težav na Cvetno soboto obiskal rojake v Stockholmu, tam prespal in v nedeljo, ko smo prešli na poletni čas, lepo brez težav in utrujenosti prišel v Eskilstuno, v župnišču pozajtrkoval, zatem spovedoval in nato maševal za rojake in znova spovedoval, dokler ni prišel na vrsto zadnji spovedanec. Sledilo je kosilo in potem na pot v Köping, naravnost v cerkev. Malo počitka, potem je smo ob ob 15.00 uri imeli slovensko sveto mašo, zatem je sledila lepa, mirna pot v Göteborg, kamor sem prispel okoli 20.00 ure. Dva dneva potovanja seveda zahtevata kar nekaj moči. Okoli 21.30 sem se spravil spat in preden sem preoblečen legel v posteljo, me je po vsem telesu streslo. Ojej, sem pomislil, to se pa nekaj »kuha«. Na odejo sem si »navlekel« precej dodatnih zaved in po tresenju kmalu mirno zaspal. Ko sem se dobro spotil, sem se kasneje zbudil, se preoblekel in zamenjal posteljnino in potem ponovno zaspal.

Vse do vključno Velikega četrтка mi je uspelo maševati, potem pa je sledil evharistični post od Velikega četrтка do 28. aprila. V tem času od Tihe nedelje do Velike noči sem toliko oslavel, da me je na Veliki ponedeljek zjutraj sobrat Mladen moral peljati na akutni oddelek v bolnišnico Östra sjukhus, kjer so me najprej testirali za covid in mi kmalu povedali, da sem pozitiven. Kmalu zatem so me odpeljali na infekcijski oddelek, kjer sem se moral učiti vsak dan položiti svoje telo in svojega duha v Božje roke in v roke teh čudovitih ljudi, ki so mi stregli z veliko požrtvovalnostjo. Hvalabogu sem dobival kisik kot pomoč pri dihanju skozi nos. Po dveh tednih me je ljubeče zdravstveno osebje počasi spravilo na noge. Seveda ne še čisto zares, kajti potem so me prepeljali v drugo bolnico, v Mölndal, kjer pa sem bil kmalu deležen resnične postavitve na noge. In brž, ko so me osvobodili katetra, sem bil vedno bolj gibljiv, tako da sem začel s pomočjo hodulje sprehajati po hodniku sem in tja in si počasi nabiral nove moči. Teden dni in pol v tej drugi bolnici mi je bistveno bolj ostal v spominu, saj sem bil vedno bolj pri močeh, seveda to pomeni z zelo majhnimi koraki naprej.

Kar nekaj zanimivih dogodkov se je v tej drugi bolnici zgodilo. Počasi so zdravniki in sestre izvedeli, da sem katoliški duhovnik. Nekaj od njih mi je zaupalo, da so že bili v naši katoliški cerkvi Kristusa Kralja in da so tam v kapeli prižgali svečke, nekateri so se tudi usedli in v klopi zmolili. Spet drugi so pripovedovali, da so bili na krstnem slavlju, nekdo drug pa recimo na poroki. Eno lepo izkustvo se je zgodilo, ko sem bil že nekoliko bolj pri močeh in manj omejen pri gibanju. Kmalu po zajtrku in ko se vse bolj umiri, sem s hoduljo odšel iz sobe na hodnik, da bom molil, in ko sem se že namenil v desno, zaslišim sestre, da ima starejša gospa, ki je bila na vozičku, rojstni dan. Obrnem se v njihovo smer in rečem sestram, ali ji

bomo kaj zapeli od tem lepem dogodku. Začnem peti običajno rojstnodnevno pesem: Ja mǎ hon leva ... in sestre so kar "pritegnile" s svojimi glasovi. Gospa je bila tako zelo prese-nečena, da je bilo tudi nam v veselje.

Neka Kitajka mi je zaupala, da je bila pri dveh letih posvojena na Norveško in je tam odraščala. Ko sem jo vprašal, ali je že kdaj bila v Sloveniji, mi je začela pripovedovati, da je skupaj s to družino obiskala ne samo Slovenijo, temveč tudi druge nekdanje republike in celo v Albanijo so šli na obisk. Sama se je kasneje preselila v Göteborg, kjer živi in v Univerzitetni bolnici Sahlgrenska deluje kot raziskovalka. Prav zanimivo se je bilo z njo pogovarjati. In v dveh presledkih si je vzela skoraj tri četrt ure časa za pogovor.

Zadnje dneve pred odpustom so me med drugim trenirali tudi s hojo po stopnicah. Prijazna Monika, ime sem si zapomnil, ker sem se spomnil na mater Sv. Avguština, me je s pomočjo še ene sestre vodila po stopnicah, kar je precej velik zalogaj glede na oteženo dihanje. Bil je že verjetno tretji dan tega treninga, ko je Moniki prišla na pomoč še ena gospa, ki je nosila kisikovo bombo, saj sem potreboval pomoč pri dihanju. Nekje na polovici smo se ustavili in beseda je dala besedo, nakar smo se kar nekaj časa, mislim, da približno 15 minut, pogovarjali. Potem pa je rekla ta gospa: »No, sedaj pa gremo nazaj.« Ona druga, ki je nosila kisikovo bombo, pa je rekla: »Ste nama pa kar dolgo »pridigo« naredili.« Ja, sem si mislil, če sta pa spraševali, sem vama pač odgovarjal.

V vsem tem času pa sem komaj čakal, da me odpustijo iz bolnice. Seveda sem se moral učiti velike potrpežljivosti. Bogu hvala, da je tudi ta dan prišel. V sredo, 28. aprila, sem se poslovil od zdravstvenega osebja. Povabil sem jih, da se zberemo na hodniku, kjer sem

se jim zahvalil za vso ljubečo skrb in postrežbo. Potem pa sem jim zapel *Mноголетje* iz staroslovanskega bogoslužja svetega Janeza Zlatoustega ter pesem *A Dios con el corazon* (Oj, zbogom, podaj mi roko, slovo zdaj treba bo vzeti...). Ja, kar nekaj solzic se je potočilo. Še enkrat sem se jim zahvalil in jih povabil, da so z mano v duhu povezani naslednji dan, ko bom za vse zdravstvene delavce ter za vse, ki so se v tej moji težki preizkušnji povezali v svetovno molitveno mrežo in me podpirali, da sem zmozel sprejeti in nositi križ, skupaj s pomočjo številnih, ki so meni/nam ljubeče stregli ves ta čas bivanja v bolnici in na drugi strani podpirali z molitvami in sv. mašami. Kakšna milost!

Letos mi je Gospod poslal posebno preizkušnjo, za katero se lahko samo zahvaljujem. Covid pozitiven na začetku, danes, ko to pišem, pa hvalabogu že četrty teden Covid negativen. Bogu hvala, da ni bilo še huje. Imamo pa okrog sebe čudovite angele, ki so nam stregli z neverjetno ljubeznijo in potrpežljivostjo. Bogu hvala za svetovni molitveni splet, za vso podporo: svete maše, molitev in vse ostalo. Sam vas skušam že kar nekaj dni, ko so se stvari toliko poboljšale, spletati v molitvi rožnega venca ter rožnega venca Božjega usmiljenja in tudi v molitev cerkve, kot tej molitvi rečemo. Naj bodo vse te preizkušnje v blagoslov propedeutike, za nove duhovne poklice ter za svetost in zvestobo v duhovnih poklicih, za lepo duhovno pripravo na škofovsko posvečenje Maksimilijana Matjaža v Celju.

Kako naj povrnem Gospodu za vse dobro, kar mi je storil?! Brž, ko bo mogoče, bom z velikim veseljem in hvaležnostjo dvignil kelih, tudi za vse vas in z njim slavil Gospoda!!! En sam velik boglonaj za vse vas, zdravstveno osebje ter za vse ljudi, bolnike, ki sem jih srečal. Posebej hvala vsem tistim, ki so me spremljali v ozadju tudi po strokovni plati!!! Bog vas vse blagoslovi in svetogorska Mati Božja naj vas varuje!!! Objem v Kristusu! In to se je zgodilo v četrtek, 29. aprila, pri sv. maši ob 08.00 v naši tukajšnji župnijski cerkvi Kristusa Kralja. Čudovito, ena sama hvaležnost za tolikšne milosti in za tolikšno izkustvo trpljenja ter za vso človeško bližino in podporo.

Vsem »našim protestnikom na slovenskih ulicah« pa bi rad povedal, da COVID ni noben HEC, ampak še kako težka preizkušnja, zaradi katere je žal mnogo ljudi tudi umrlo. Tudi sedaj, ko sem doma, se moram paziti, ker nič ni 100-odstotno, da se ne bi mogel ponovno okužiti. Drugo, kar bi rad položil na srce vsem, ki jim je Covid-19 bav, bav, je to, da s tem virusom ni šale, saj so posledice kar hude in bo okrevanje vzelo veliko časa.

Ob 30-letnici slovenske državnosti pa kličem na vse, ki odgovorno vodijo našo državo ter posebej na vse, ki so to državo pomagali »ustvariti«, obilje Božjega blagoslova ter varstva Matere Božje in Sv. Jožefa. Hvala vsem, ki si prizadevate za blagor Slovenije in slovenskega naroda, ki si prizadevate biti rodoljubi, pa naj si bo to doma, v zamejstvu in po svetu. Slovenci, kjer koli po svetu, s ponosom in hvaležnostjo praznujmo 30-letnico slovenske državnosti. Bog blagoslovi Slovenijo.

Zvonko Podvinski, hvalabogu negativen za Covid-19

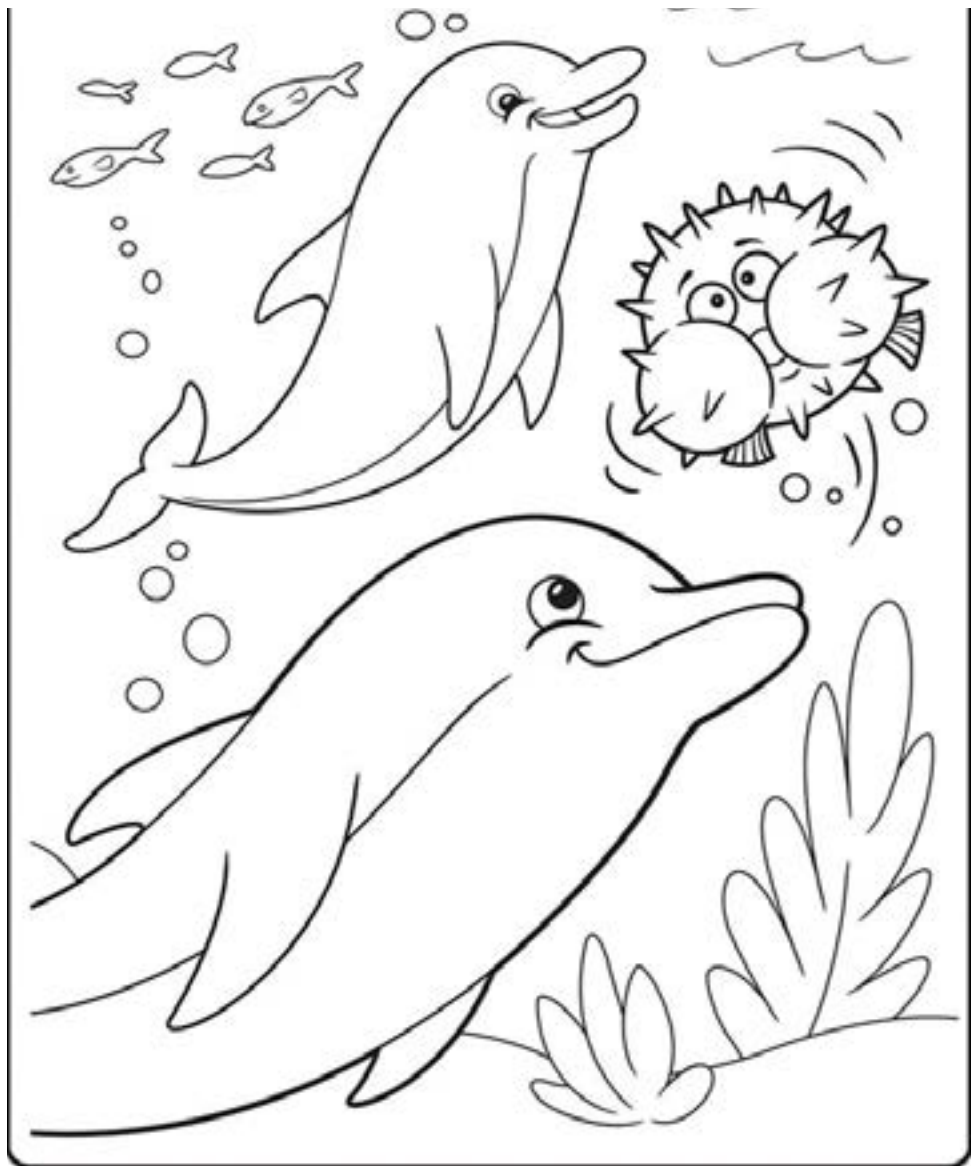
Od g. Podvinskega smo dobili tudi nekaj fotografij, slikanih za Binkoštni praznik, ko je že imel dovolj moči, da se je odpeljal v Vadsteno.

NEKAJ ZA OTROKE – NÅGOT FÖR VÅRA MINSTA

Tokrat za otroke dodajamo zgoj pobarvanko - za prijetne poletne dni.

Vir: <https://www.crayola.com/free-coloring-pages/print/dolphins-coloring-page/>

Solata z bučkami in mocarelo 4 osebe

350 g mladih bučk
3 žlice olivnega olja
1,5 žlice belega vinskega kisa
2 ščepeca soli
1 ščepec mletega popra
2 vejici bazilike
1 sladek feferon
90 g majhnih mocarel

Bučke operemo pod tekočo vodo in osušimo s papirnatimi brisačkami. Z nožem jim porežemo vršičke in nastavke pecljev. Z nožem za lupljenje zelenjave jih narežemo na rezine.

V večji lonec vlijemo približno 3 dl vode. Rezine bučk razporedimo po košarici za kuhanje v pari, ki jo postavimo v lonec. Pazimo, da se voda ne dotika dna košarice. Lonec pokrijemo in pustimo, da voda zavre. Bučke nad paro kuhamo toliko časa, da se zmehčajo, a so še čvrste na ugriz.

Baziliko oplaknemo pod tekočo vodo in dobro otresemo. Z vejic potrgamo listke in jih drobno sesekljam. Sladek feferon operemo in očistimo (odstranimo pecelj in semena). Zrežemo ga na tanjše rezine. V manjši skledi iz olja, kisa, popra in soli pripravimo solatno omako (polivko). Dodamo še sesekljano baziliko in feferon ter omako mešamo toliko časa, da se sestavine dobro premešajo.

Rezine bučk serviramo v solatno skledo. Dodamo odcejene mocarele in prelijemo s pripravljenim prelivom. Dobro premešamo in postrežemo.

Šobska solata 4 osebe

- 2 paradižnika
- 2 čebuli
- 1 zelena paprika
- 1 rdeča paprika
- 1 kumara
- 200 g belega sira v slanici
- 2 žlici sončničnega olja
- 1 žlica kisa
- 1 ščepec soli
- 1 ščepec popra
- 1 črna oliva za okras

Čebuli olupimo in operemo. Narežemo ju na kolobarje ali na drobno nasekljamo. Papriki operemo, odstranimo peščišče in ju narežemo na kocke. Tudi paradižnika dobro operemo in narežemo na kocke. Kumaro operemo, olupimo in narežemo na kolobarje ali kocke.

Vso zelenjavo stresemo v skledo, premešamo, začinimo s poprom, soljo, oljem in kisom. Še enkrat dobro premešamo. Po vrhu naribamo sir in za okras postavimo olivo.

Vir receptov in fotografij: okusno.je & pixabay.com

PRISPEVEK BRALCEV – LÄSARNAS BIDRAG

Under vår nya rubrik, läsarnas bidrag, publicerar vi denna gång en artikel som Viktor Semprimožnik skickat in. Artikeln publicerades i espressomedia och vi har valt att behålla den i dess originalspråk.

Mästerlig musikanter med mästarbrev

PERSONPORTRÄTT. Jodå, han minns det väl. Viktor Semprimožnik klev av tåget på Osby station den 24 juni 1964, klockan 01.00 på natten. Han hade lämnat dalgången hemma i Slovenien och ett jobb väntade på Hilding Anders möbelfabrik i Hästveda.

– Jag hade med mig mitt gesällbrev som möbeltapetsare och hemlandets musik, berättar den minst sagt vitale tyrolermusikanten som faktiskt börjar längta efter att få spela inför publik igen.

Viktor Semprimožnik växte upp i landsdelen Slovenien som då det begav sig var en del av Jugoslavien, ett land som inte finns längre. I en dalgång bara ett par mil från Österrike levde han med tre äldre syskon och föräldrarna som drev en lantgård och ett "Gasthaus". Här spelades det tyrolermusik, här dracks det öl och tillvaron var rätt god. Ända tills Viktor's mamma omkom i en trafikolycka.

– Det var hon som köpte ett dragspel till mig när jag var sju år gammal. När hon var borta förändrades mycket och jag hade ingen lust att leva mitt liv på en gård. Så jag studerade flitigt och efter tre års studier för att bli möbeltapetsare fick jag möjlighet att jobba i Sverige.

Men hur kom det sig att det blev just Hästveda?

– Min fru Greta hade en bror som bodde i Osby. Hon hade varit på besök här i trakten ett par gånger när hon bara var en liten flicka. Det var den delen av Sverige vi kände till.

EGEN TAPETSERARVERKSTAD

Så med ett gesällbrev i fickan, tyrolermusik i hjärtat och en stor portion framtidstro stämplade Viktor in hos Hilding Anders den 25 juni 1964. Det fortsatte han med fram till 1974. Då bestämde han sig för att starta en egen tapetserarverkstad och köpte en prima symaskin i Osby från en av ortens tapetserare. Den har hängt med i alla år. Ytterligare tio år senare fick han sitt mästarbrev i yrket. Han har ramat in det och visar det med stolthet.

– Jag kallade mitt företag för Viktors tapetserarverkstad men det gick inte så bra. Det fanns ett annat företag i bygden som hette Viktors så det fick bli Vikis istället.

En ordlek med hans namn helt enkelt. Det var på det viset det märkliga inträffade att Hästveda hyste en möbelaffär, en tapetserarverkstad och en tyrolerorkester som alla hette Vikis. Och i trådarna höll Viktor Semprimoznik.

STARTADE TYROLERORKESTER

För det var ju så att Viktors passion räckte längre än till att stoppa om möbler och klä dem i nya eleganta tyger. Musiken fanns alltid med och 1973 startade han sin tyrolerorkester, eller ensemble som han gärna säger. Dottern Renata och sonen Leon fanns med i orkestern. Leon var multimusikant och kunde spela det mesta och dottern sjöng och joddlade.

– Oh ja, min dotter joddlar som en ängel. Vi spelade in den första LP:n på slovenska som någonsin gjorts i Sverige, det var 1978 nere i en studio i Malmö. Tio egna låtar fanns med. Sedan dess har det blivit fler skivor, cd och även kassetter. Jag har väl skrivit cirka 300 låtar vid det här laget, berättar Viktor. Han beskriver gärna hemlängtan i sin musik. Det handlar om toner från de slovenska alperna. Att ett av hans verk heter "Mitt hem" är ingen slump. "Åskan i bergen" var titellåt på debutalbumet. Sånger som gav ensemblen titeln "Publikens pris" vid en stor festival i Italien 1980.

LÄNGTAR EFTER ATT SPELA IGEN

Nu har livet lugnat ner sig. Kanske är det lite för lugnt? Glad musik, oktoberfester, folk som dansar på stolar och bord är raka motsatsen till den tid vi lever i just nu.

– Ja, jag börjar längta efter att komma ut och spela igen. Och jag minns alla de festliga tillfällena från de senaste femtio åren. Viktor Semprimoznik har spelat i hela Europa. Med dragspel, filthatt och gott humör. De tolv åren i "Hasses lada", musikanten Hasse Anderssons omåttligt populära evenemang som också tv-sändes, ligger honom varmt om hjärtat. Härliga tider, då busslaster med folk kom från hela Sverige för att festa på folkligt sätt. Drygt 2 000 personer per kväll.

– Liseberg och Gröna Lund var också speciella. På Malmöfestivalen spelade vi i tio år. Och så känner jag lite extra för att uppträda vid Tydingesjön utanför Broby, säger han.

Så vem vet, kanske den oerhört svängiga tyrolermusiken hörs igen när bättre tider stundar. För det är ju så, att musiken känner ingen ålder och Viktors fingrar är garanterat i fin form...

V SPOMIN – IN MEMORIAM

V spomin Jožefu Sternadu

Besede članov društva ob zadnjem slovesu

Izgubili smo še enega dobrega prijatelja, tokrat našega Pepija.

Dragi, spoštovani Jože, naš Pepi, vedeli smo, da si dobil težko diagnozo, toda upanje je zadnje, ki zapusti človeka. Tako smo tudi mi vsi, ki te poznamo, do zadnjega upali, da si ti bo zdravje vsaj malo izboljšalo, in da se bomo znova videvali.

Usoda je hotela drugače in tako se danes s težkim srcem poslavljamo od tebe.

Vendar med nami ne boš pozabljen, saj imamo nešteto skupnih spominov, ki jih bomo vsekakor obujali, na žalost brez tvoje prisotnosti.

Poznal si vse rojake v Malmöju, oni pa tebe. Toliko spominov si nam zapustil, ker nisi bil samo razgledan, ampak tudi zelo aktiven človek na več področjih.

Pri slovenskem društvu Planika v Malmöju, kjer smo se dolga leta družili s teboj, smo te poznali kot veselo osebo z veliko volje za delo v društvu, saj si bil tudi član upravnega odbora.

Bil si zelo aktiven tudi na glasbenem področju pri triu JAT, preko katerega si nam podaril nepozabne trenutke na veselicah, ki jih bomo ohranili v spominu.

Bil si zelo odprta oseba, zanimalo te je vse, ampak glasba je bila tvoje in naše veliko veselje. Pogrešamo te, Pepi!

Danes smo zbrani člani slovenskega kulturnega društva Planika v Malmöju in prijatelji na začetku spominov nate in ob koncu tvoje poti. Počivaj v miru!

* * *

Tidigare denna månad samlades vi för att ta ett sista farväl av vår käre Pepi

Vi fick veta att du hade fått en svår diagnos och att din hälsa börjat svikta.

Men hoppet är det sista som överger människan så vi alla hoppades på att

vi snart skulle kunna träffas igen. Men ödet ville annorlunda.

Nu var vi tvungna att ta avsked från dig. Vi kommer att minnas dig med samma glädje som du har spridit bland oss. Du var en mycket generös person som var

mycket engagerad i föreningens arbete, var aldrig sen med att hjälpa till.

Vi har helt oförglömliga minnen av dig, minnen som vi ska vårda med respekt.

Och vi kommer att minnas din passion till musiken som du förmedlade

till oss genom Trio JAT.

Du lämnar ett stort tomrum efter dig och vi kommer att sakna dig, Pepi.

Det är med stor sorg vi behöver ta farväl av dig. Du förblir aldrig glömd.

PISMA BRALCEV

Från Göteborg till Östersund med tåg

I maj så bar det då iväg med tåget till Östersund, en resa på ca 750 km via Stockholm.

På tåget var det väldigt glest och skönt då man på SJ endast kan boka varannan plats, så ganska coronasäkert får jag säga. Resan från Stockholm var stundtals lite seg då den tog 6,5 timmar och stannade i bl a Uppsala, Gävle, Sundsvall m fl. Så nästa resa norrut blir med stor sannolikhet med nattåg.

Jämtland ligger i södra Norrland, i mellersta Sverige, och är Sveriges näst största landskap. Där ligger bl a orterna Åre, Tännadalen och våra skidskyttars Östersund. Vyn från Frösö kyrka på Frösön över Storsjön var fantastisk och man såg fortfarande snön ligga kvar i fjällen. Vi var där bara över helgen så vi hann inte med så mycket men ett måste när man är i stan är ett besök på Jamtli, nationalmuseet.

Museet invigdes 1912 med syfte att verka för att bevara länets traditionella folkkultur. Detta byggdes senare ut då stället inte räckte till för alla aktiviteter och kulturella inslag såsom kurser i hantverk, byggnadskonst och folkdans, spelmansstämmor, folkfester och marknader. Här finns även föremål och byggnader som återställts till det utseende de hade från 1700-talet.

Jamtli är verkligen värt ett besök och vyn över Storsjön och de vitklädda fjällen är bedårande.

Marianne Ratajč, Slovenski dom

Obisk losov v Gårdsjö parku

V soboto, 15. maja, smo se odpravili na safari losov. Od Stockholma 110 km oddaljen Gårdsjö älgpark, kjer se sezona začne 1. maja in traja do 29. avgusta, že od leta 2007 privablja goste iz številnih držav (do sedaj je največji park losov na Švedskem obiskalo 187 narodnosti). Peljali smo se po E18 do Enköpunga, Vittingeja ter Morgongåve in okrog desete ure prispeli do parka losov.

Na obisk smo se predhodno naročili preko elektronske pošte in se kot vsi drugi obiskovalci zbrali v parku 30 min pred začetkom safarija. Po kupljeni karti smo stali v vrsti pred dvoriščem, kjer so nas čakali trije traktorji, vsak z dvema ali tremi prikolicami. Točno ob predvidenem času nas je lastnik safarija Leif Lindh, podjetnik leta 2016 v občini Heby, nagovoril in povabil na vozila. Zaradi epidemije smo sedeli v skupinah, med katerimi je bilo meter in pol razdalje. Vreme je bilo oblačno in občasno je nekoliko rosilo. Preden smo se odpeljali do zagrajenega parka z losi, nam je Leif ponovil tri najpomembnejša pravila, ki so navedena na spletni strani parka in se jih je treba obvezno držati pri obisku živali. Ta so: ves čas obiska je treba ostati na vozu, prepovedano je kajenje, poleg tega pa nikoli losa ne smeš pobožati po zadnjici, ker te lahko brcne.

Ko smo prispeli do prvega zagrajenega dela parka, nas je pričakala skupina sedmih odraslih losov. Leif je ugasnil traktor, prav tako njegova žena in brat, vzel vedro, polno suhih pelatov, ter s hrano privabil lose. Ti so mu sledili, in ker je lastnik parka hodil od prvega pa do zadnjega turista, smo lahko vsi pobožali tako imenovanega "kralja gozdov" – losa. Nekateri samci so zanimivo dvigovali zadnje noge in s svojimi malimi rogovi zadevali v notranji predel stegna. Leif nam je razložil, da tako samci stimulirajo rast rogov, ki v obdobju od maja do avgusta zrastejo 20 mm/dan. Septembra se prekrvavitev kože, ki prekriva ro-

gove, zaustavi, koža odpade in nato po paritvi, ta nastopi septembra in traja do oktobra, odpadejo rogovi. V divjini velikost rogov odloča, če bo samec imel potomce. V parku pa Leif izbere samca samici, da ne bi prišlo do sorodstvenega parjenja. Losi ne živijo v skupinah in samci po paritvi zapustijo samico.

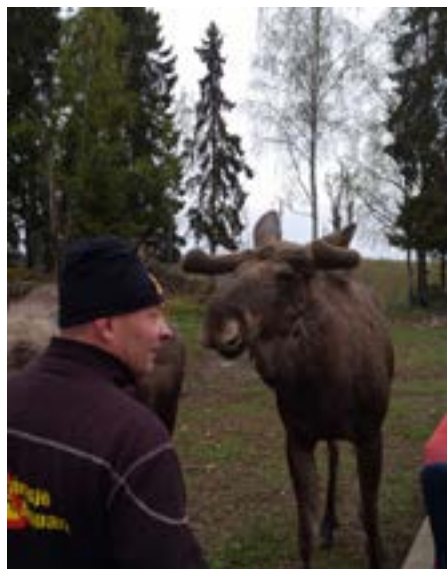
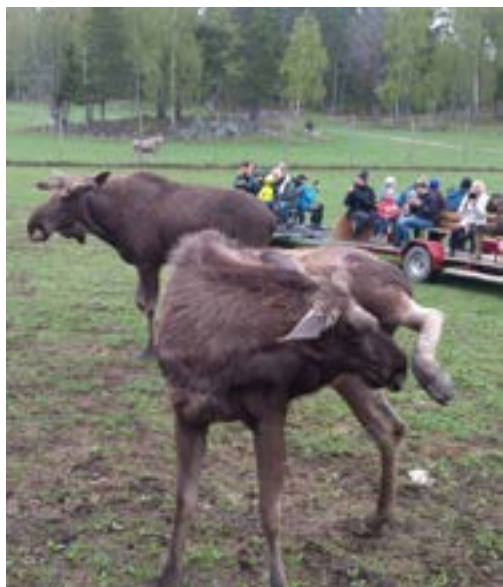
Velike živali, samec tehta do 600 kg, samica pol manj, lahko tečejo s hitrostjo 60 kilometrov na uro, skok je dolg 2 metra, in imajo tristokrat bolj razvit vonj kot ljudje. Človek je prvi sovražnik losov, sledita volk in medved. V divjini predvsem zaradi načrtnega poboja s strani gozdarskih podjetij (losi namreč jedo sadike borovcev) ali lovcev živijo največ 4 leta, tu v parku pa 15 let.

Leif je te izredne živali, kot sam pravi, vzljubil, ko je hodil z očetom na lov. Misel, da bi zgradil park losov, se je spremenila v dejanje, ko je po nesreči, v kateri je poginila samica losa, domov pripeljal mladička. Slednji je žal tudi po nekaj dneh poginil. Tako je pred petnajstimi leti kupil dva losa v Umeåju, mestu na severu Švedske, in trenutno ima 11 odraslih ter 2 mladička, ki zadovoljno živijo na 25 hektarih velikem zemljišču. Ko je Leif odgovoril na vsa naša vprašanja, nas je odpeljal v drug zagrajen prostor, v katerem so bile samice z mladičkoma. Tam smo izvedeli, da po osmih mesecih breja samica spomladi skoti mladiča, lahko dvojčka, zelo redko pa tudi trojčke. Osem do dvanajst kg težak mladič se že po 20 min postavi na lastne noge in začne piti mleko. Samica losa ima mleko pet do šest mesecev po tem, ko skoti mladiča. Prve tri tedne mladiček pije mleko vsakih dve do tri ure in v tem času pridobi kilogram teže na dan. Mladiček ostane pri mami do naslednje pomladi, ko ta skoti novega losa, starejši mladič pa svojo mamo zapusti.

Uspešni podjetnik Leif Lindh, ki se ukvarja z losi, je še dodatno zaslovel, ko je poskrbel za zapuščeno mladičko Olivio, katere mama je poginila. Ta je preživela nekaj mesecev kar v njihovi hiši in po tem, ko je odrasla, iz vrta pokukala v kuhinjo in pojedla rože v vazi na mizi. Senzacionalna novica je pritegnila švedsko televizijo ter imela na milijone ogledov na Facebooku.

S prijetnim možakarjem, ki ima rad živali, smo še malo pokramljali ob kavi ter se zadovoljni podali domov.

Napisala Mirjana Grujic iz Sollentune

Slovensko GLASILO - Slovenska BLADET

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige
Box 145, 731 23 Köping
www.slovenskazvezanasvedskem.com

Predsednik / Ordförande: Alojz Macuh; slovenska.riksforbundet@gmail.com

Telefonska številka: +46 (0) 736003092

NASLOVI – ADRESSER

KLUB KULTURE SLOVENIJA

Preds: Karli Zunko
c/o Karli Zunko,
Norra Torggatan 17, 640 30 Hälleforsnäs
slovensko.drustvo@gmail.com

IVAN CANKAR

Preds. Ivan Zbasnik, 035- 21 12 94
Meteorvägen 17, 302 35 Halmstad
il.zbasnik@bahnhof.se

SD SIMON GREGORČIČ

Preds. Alojz Macuh,
Scheelegatan 7, 731 32 Köping
aa.macuh@gmail.com
<http://antonbreznik.wixsite.com/simon>

KD SLOVENIJA

Preds. Miran Rampre,
073-384 08 23

SLOVENSKI DOM

Preds. Jože Zupančič, 031-98 19 37
Parkgatan 14, 411 38 Göteborg
marrat68@hotmail.com

VELEPOSLANIŠTVO Republike Slovenije

Amaliegade 6, 2. Floor
1256 Köpenhamn, Danmark
Tel: 0045 33 73 01 20, 0045 33 73 01 22
sloembassy.copenhagen@gov.si

SKD FRANCE PREŠEREN

Preds. Lado Lomšek, 031-46 26 87
c/o Lomšek
Stora björn 33, 415 16 Göteborg
ladolomsek2@gmail.com

SD PLANIKA

Preds. Rudolf Belec, 040-21 80 48
Mobilni telefon: 0709-535401
V:a Hindbyvägen 18, 214 58 Malmö
kontakt@planika.se
www.planika.se

SD STOCKHOLM

Preds. Rok Ogrin
Slovenska föreningen i Stockholm
c/o Rok Ogrin
Grindtorpsvägen 41 lgh 2001; 183 49 Täby
slovdrustvo.stockholm@gmail.com
<http://slovenskodrustvostockholm.weebly.com/>

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM

Preds. Danni Stražar
c/o Bencek-Budja
Nattljusgården 28 B, 261 72 Häljarp
orfeum.slosve@gmail.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Parkgatan 14, 411 38 Göteborg
Zvone Podvinski, 0708278757
zvone.podvinski@rkc.si

Tisk/tryck: Grafika Gracer d.o.o., Celje, Slovenija/Slovenien

